Svetozar Dobrosavljev,
advokat u Novom Sadu

TROŠKOVI VANPARNIČNOG POSTUPKA

Komentar odluke*

Sud (misli se na prvostepeni Viši sud u Novom Sadu) je pogrešno primenio materijalno pravo odlučujući o troškovima postupka jer je obračunao troškove uvećavajući ih za zastupanje više predlagača. Ovde predlagači čine jednu procesnu zajednicu u vanparničnom postupku, pri čemu nema potrebe, jer nisu nužni suparničari, da svi ili više naslednika podnose zahtev za rehabilitaciju. Naravno, nije prepreka da više naslednika to učini, ali, kako su oni jedna procesna zajednica i zapravo predstavljaju jednu stranku, pri čemu se radi o zahtevu za rehabilitaciju njihovog pravnog prethodnika, naknada troškova im pripada za zastupanje jedne stranke, bez uvećanja.

(Rešenje Apelacionog suda u Novom Sadu br. Rehž. 275/16 od 14. 09. 2016)

Iz obrazloženja: Navedena sentenca je doslovno preneti iz označene odluke Apelacionog suda (str. 3 pasus 5) i predstavlja jedan ozbiljan presedan u sudskoj praksi, koliko znamo za sada samo Apelacionog suda u Novom Sadu, a tiče se primene, ili bolje reći neprimene Zakona o advokaturi (*Službeni glasnik Republike Srbije* br. 31 od 09. 05. 2011.) i Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad advokata (*Službeni glasnik Republike Srbije* br. 121 od 24. 12. 2012).

U postupku restitucije nezakonito oduzete imovine pok. S. M. predlagačima (ovde podnosioci zahteva za rehabilitaciju) je naloženo od strane postupajućeg organa Agencije za restituciju – Područna jedinica u Novom Sadu aktom

* Rad primljen 25. 10. 2016. godine.

br. 46-001211/2013 od 03. 02. 2014. da dostave odluku o rehabilitaciji (njihovog pravnog prethodnika S. M.) ili da pruže dokaz o pokrenutom postupku rehabilitacije.

Dakle podnosioci zahteva su inkludirani u ovaj postupak po nalogu postupajućeg državnog organa i potpuno je nebitno da li oni predstavljaju procesnu zajednicu u postupku rehabilitacije. Možemo da se složimo sa tim da se dejstvo odluke o rehabilitaciji proteže na sve zainteresovane subjekte, u ovom slučaju one koji su blagovremeno podneli uredan i potpun zahtev za restituciju. Naslednici koji nisu podneli blagovremen i potpun zahtev za restituciju ne mogu uživati nikakav benefit u slučaju pozitivnog ishoda postupka rehabilitacije njihovog pravnog prethodnika. Stav Apelacionog suda da **svi** naslednici nemaju potrebe da podnose zahtev za rehabilitaciju jer nisu nužni suparničari je pogrešan jer je jednostavno suprotan nalogu ovlašćenog organa za restituciju. Naslednici i podnosioci zahteva za restituciju ne treba da vezuju svoju sudbinu za ishod postupka koji bi vodio samo jedan od njih, već svakako imaju i obavezu i interes da lično vode ovaj postupak i u njemu uspeju.

Kada je reč o odluci o troškovima postupka naravno da proceduralni propisi (ZVP i ZPP) obavezuju sudove da primene i Zakon o advokaturi i važeću Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, u konkretnom slučaju tarifni broj 17 koji glasi:

„Kada advokat zastupa više stranaka, nagrada mu se po ovom osnovu dodatno uvećava za svaku radnju koju preduzima za po 50 % za drugu i svaku narednu stranku. U ovom slučaju, uvećan iznos nagrade se obračunava u odnosu na svaku procesnu radnju ponaosob tako što se nagrada za zastupanje jedne stranke uvećava procentom koji odgovara broju stranaka koje advokat zastupa u trenutku kada se procesna radnja preduzima.”

Dakle citirani propis ne pravi razliku između običnih, jedinstvenih i nužnih suparničara i u svakoj od ovih situacija nagrada se mora uvećati jer je to jednostavno zakonski imperativ, a ne stvar tumačenja smisla nekog propisa. Kada bi to bilo u pitanju i tada autentično tumačenje ne daju sudovi već onaj ko je propis doneo. U ovom slučaju je to Advokatska komora Srbije.

Još nešto. Ako bi ovakav presedan zaživeo u praksi tada bi advokati u cilju zaštite interesa klijenata, a i svojih, u svim situacijama suparničarstava (osim nužnog) podnosili zasebne inicijalne akte što bi značilo uvećane troškove postupka a što je svakako suprotno i načelima ekonomičnosti postupka.

Da zaključimo, u konkretnom slučaju je pravilno Viši sud u Novom Sadu u svojoj odluci br. Reh. 19/2016 od 30. 05. 2016. g. za zastupanje četiri predlagača obračunao i dosudio uvećane troškove tj. nagradu za po 50 % za svaku drugu i dalju stranku, a Apelacionu sud je ovakvu odluku preinačio tako što je umanjio dosuđeni iznos ne primenjujući uvećanje.